



# รายการ ร้อยเรื่องเมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา & คณะอนุกรรมการฝ่ายข้อมูล  
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทร. 0 2244 1318 - 21

เรื่อง การเลี้ยงโคนมอาชีพพระราชทาน  
เรียบเรียง นายฉัตรชัย ศรีเมืองกาญจนา วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ  
ออกอากาศ วันอาทิตย์ที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

เมื่อครั้งการเสด็จประพาสทวีปยุโรปของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ใน พ.ศ. 2503 เพื่อเจริญพระราชไมตรีกับบรรดามิตรประเทศ ที่มีความสัมพันธ์อันดีอยู่แล้ว ให้มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ทรงนำความปรารถนาดีของประชาชนชาวไทยไปมอบให้กับประชาชนในประเทศต่าง ๆ นั้นด้วย และขณะที่ประทับอยู่ในประเทศเดนมาร์ก พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในกิจการฟาร์มโคนมของชาวเดนมาร์กเป็นอย่างมาก ด้วยทรงเล็งเห็นว่าอาชีพการเลี้ยงโคนมจะช่วยให้คนไทยได้บริโภคอาหารที่มีคุณค่า อีกทั้งยังช่วยให้เกษตรกรไทยได้มีอาชีพที่มั่นคง และเป็นหลักแหล่งไม่ต้องบุกกรุกทำไร่เลื่อนลอยอีกต่อไป ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชตอนหนึ่งว่า “การเลี้ยงโคนมก็เป็นอาชีพที่ดีสำหรับคนไทย เหมาะกับประเทศ และถ้าใช้หลักวิชาการที่เหมาะสมก็จะทำให้มีความเจริญและมีรายได้ดี”

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จนิวัตประเทศไทยแล้ว รัฐบาลและประชาชนชาวเดนมาร์กได้น้อมเกล้าฯ ถวายโครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย โดยรัฐบาลเดนมาร์กได้ส่งคณะผู้เชี่ยวชาญมาทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย และสำรวจพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทย ซึ่งพบว่า อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี มีความเหมาะสมที่สุด ต่อมา ใน พ.ศ. 2504 รัฐบาลเดนมาร์กได้ส่งนายนิลส์ กุนนาร์ โซนเดอร์เกอร์ด (Mr.Niel Gunnar Soendergaard) ผู้เชี่ยวชาญชาวเดนมาร์ก เพื่อมาพัฒนาพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยคือนายยอด วัฒนสินธุ์ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.) คนแรก จนทำให้โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมในประเทศไทยเริ่มเห็นเป็นรูปธรรม

ต่อมา ใน พ.ศ. 2505 บริษัท เอส.อาร์ จำกัด ได้น้อมเกล้าฯ ถวายลูกโคพันธุ์เรดเดน จำนวน 4 ตัว เป็นเพศผู้ 1 ตัว เพศเมีย 1 ตัว และโคสาวตั้งท้องอีก 2 ตัว ต่อมา กรมปศุสัตว์ได้น้อมเกล้าฯ ถวายโคสาวตั้งท้องอีก 2 ตัว พันธุ์บราวน์สวิส และลูกผสมเรดซินดี จึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์สินส่วนพระองค์จำนวน 32,886.73 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดสร้างโรงโคนม ในบริเวณพระตำหนักสวนจิตรลดาโรฐาน และเสด็จเปิดโรงงานโคนมสวนจิตรลดา เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2505 ซึ่งได้พระราชทานพระบรมราโชบายสำหรับโรงโคนมสวนจิตรลดาไว้ 4 ประการ คือ 1) ส่งเสริมและเผยแพร่การเลี้ยงโคนมโดยสาคิดการดำเนินงานให้เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกร เพื่อสามารถที่จะนำเอาวิธีการดังกล่าวไปดำเนินการเองได้ภายในครอบครัว 2) เพื่อค้นคว้าทดลองหาวิชาการแผนใหม่เกี่ยวกับโคนมและทำการเผยแพร่ความรู้ไปยังเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเพื่อปรับปรุงวิธีการให้ถูกต้องและเหมาะสม 3) เพื่อทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์โคนมที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศของประเทศไทย และ 4) เพื่อส่งเสริมให้มีการบริโภคนมสดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ต่อมาเมื่อโคสาวที่ตั้งท้องอยู่ตกลูกจึงเริ่มทำการรีดนม น้ามนมที่เหลือจากการแบ่งให้ลูกโคกินแล้ว จะนำมาใส่ขวดแก้วจำหน่ายให้แก่ข้าราชการบริวาร ส่วนโคตัวผู้จะพระราชทานให้กรมปศุสัตว์ไปเลี้ยงเป็นพ่อพันธุ์ต่อไป

เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2505 ซึ่งนับได้ว่าเป็นวันที่มีความสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์ของการเลี้ยงโคนมในประเทศไทย เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระเจ้า

เฟรดเดอริคที่ 9 แห่งประเทศเดนมาร์ก ทรงประกอบพิธีเปิดฟาร์มโคนม และศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ก อย่างเป็นทางการ จากนั้น ใน พ.ศ. 2514 รัฐบาลไทยได้รับโอนกิจการฟาร์มโคนมและศูนย์ฝึกอบรมการเลี้ยงโคนมไทย-เดนมาร์ก จัดตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยใช้ชื่อว่า “องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย (อ.ส.ค.)” มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 160 ถนนมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี เพื่อดำเนินบทบาทในการส่งเสริมการเลี้ยงโคนมและพัฒนาอุตสาหกรรมนมต่อไป และรัฐบาลไทยได้กำหนดให้วันที่ 17 มกราคม ของทุกปี เป็นวันโคนมแห่งชาติ

ปัจจุบันเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม ได้รวมกลุ่มกันดำเนินการในรูปแบบของสหกรณ์ตามแนวพระราชดำริเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศด้วยพระมหากษัตริย์คุณ พระราชากรณียกิจ พระปรีชาสามารถ พระวิริยะอุตสาหะของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงมีต่อกิจการโคนมไทยดังกล่าว จึงทรงได้รับการน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญาว่า “พระบิดาแห่งการโคนมไทย”

\*\*\*\*\*

**บรรณานุกรม**

เปิดตำนานนมวัวแดง “ไทย-เดนมาร์ก” อาชีพพระราชทานจากสายพระเนตรยาวไกลของในหลวง ร.9.

(18 ตุลาคม 2559). สืบค้น 6 มกราคม 2560 จาก

<http://www.brandbuffet.in.th/2016/10/thai-danish-dairy-milk/>

สำนักข่าวไทย. (27 ตุลาคม 2559). อาชีพพระราชทาน การเลี้ยงโคนม. สืบค้น 16 มกราคม 2560

จาก <http://www.tnamcot.com.content/582779>

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย. พระบิดาแห่งการโคนมไทย. สืบค้น 16 มกราคม 2560

จาก <http://www.dpo.go.th/พระบิดาแห่งการโคนมไทย-2/>